MOERDIJK

RAADSVOORSTEL

Portefeuillehouder(s)	: wethouder G.J.M. Blom
Datum commissiebehandeling	: 12 oktober 2023
Datum raadsbehandeling	: 2 november 23
Zaaknummer	: 1006550

Onderwerp: Raadsvoorstel maatregelen HSL Zevenbergschen Hoek

Voorgesteld besluit
De raad besluit in te stemmen met de aanpak van stap 2 en 3 voor de inzet van maatregelen tegen overlast van de HSL in Zevenbergschen Hoek.

Publiekssamenvatting
Op 12 december 2019 heeft de raad ingestemd met de inzet van de beschikbaar gestelde middelen van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ten behoeve van het terugdringen van de overlast van de Hogesnelheidslijn (HSL) in Zevenbergschen Hoek. Ondertussen zijn de onderzoeken aan de woningen voor realisatie van stap 1 uitgevoerd. De raad heeft ingestemd om stap 2 (realiseren van groenvoorzieningen) en stap 3 (maatregelen voor woningen net onder de norm) tegelijkertijd op te pakken. Hierdoor wordt de realisatie van maatregelen tegen overlast van de HSL in Zevenbergschen Hoek versneld uitgevoerd.

MOERDIJK

Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Op 12 december 2019 heeft de raad ingestemd met de inzet van de beschikbaar gestelde middelen van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ten behoeve van het terugdringen van de overlast van de Hogesnelheidslijn (HSL) in Zevenbergschen Hoek.
Het raadsbesluit gaf een inzet aan volgens de volgende stappen conform afspraak Ministerie, zie bijlage brief Ministerie:
stap 1: Aanvullende (doelmatige) geluidsisolerende maatregelen aan de 11 woningen, waarmee het geluid binnen in de woning wordt verminderd.
stap 2: Aanvullende groenvoorzieningen tussen het spoor en de woningen in Zevenbergschen Hoek, waarmee het zicht op de HSL wordt verminderd.
stap 3: Maatregelen aan de woningen die weliswaar net onder de norm zitten, maar wel geluidsoverlast ondervinden.

Voor de uitvoering van stap 1 diende allereerst een onderzoek per woning te worden uitgevoerd, waarbij de binnenwaarden per leefruimte werden berekend. De 11 door Ministerie aangewezen woningen zijn onderzocht en daaruit bleek dat bij 2 woningen in leefruimtes de binnenwaarde werd overschreden. Deze komen daarmee in aanmerking voor geluidsisolerende maatregelen.
Daarnaast is, in overleg met de werkgroep bestaande uit omwonende en vertegenwoordiger van de dorpstafel, onderzocht of bij meer woningen de norm op de gevel net niet wordt overschreden. In opdracht van gemeente Moerdijk heeft Omgevingsdienst West Brabant een onderbouwde lijst met 46 woningen opgesteld, zie bijlage kader OMWB. Deze 46 woningen zijn ook onderzocht en hiervan komen 4 woningen in aanmerking voor geluidsisolerende maatregelen.
In totaal komen daarmee 6 woningen in aanmerking voor maatregelen. Daarvan hebben 2 bewoners aangegeven eerst inzicht te willen hebben in de besteding van de rest van het budget. Daarnaast hebben 3 bewoners aangegeven af te zien van de uitvoering van maatregelen in hun woning.
Bij 1 woning zijn ondertussen de maatregelen uitgevoerd.

Bewoners van woningen die niet in aanmerking komen voor maatregelen hebben daar een brief over gekregen met de constatering dat de binnenwaarde niet wordt overschreden en er geen maatregelen worden voorgeschreven. Dit heeft geleid tot klachten die zijn behandeld bij de klachtencommissie, beroep bij de rechtbank en een burgerklacht bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
Deze signalen vragen om een andere aanpak dan de reeds ingeslagen weg. Daarom wordt voorgesteld om de stappen 2 en 3 gelijktijdig op te pakken zoals beschreven in de bijlage: Aanpak stap 2 en 3 maatregelen HSL. Binnen deze aanpak is ook ruimte om alsnog de reeds toegewezen maatregelen van stap 1 uit te voeren.

Belang
Het terugdringen van de overlast veroorzaakt door de HSL in Zevenbergschen Hoek, met name bij de woningen die uit onderzoek door Ministerie of OMWB zijn aangewezen.

Centrale vraag
Hoe kan het beschikbaar gestelde budget door het Ministerie op een goede wijze worden ingezet om overlast van de HSL, bij met name de aangewezen woningen, terug te dringen?

Beoogd maatschappelijk resultaat
Een verbetering van de leefomgeving voor de directe omgeving van de HSL in Zevenbergschen Hoek, bij met name de aangewezen woningen.

MOERDIJK

Kaders
De brief van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, waarin de uitgangspunten van de besteding van het beschikbaar gestelde budget is vastgelegd.

Argumenten

Pro
1. Er is draagvlak voor deze aanpak bij Ministerie en betrokken bewoners.
2. Er wordt ingezet op meer groen, wat de leefbaarheid voor de hele omgeving verbeterd.
3. De aangewezen 57 woningen (11 door Ministerie en 46 door kader van OMWB) krijgen toch de mogelijkheid verbetering aan te brengen aan de woning, waardoor er in de woning minder geluidoverlast wordt ervaren. Dat geldt ook voor die woningen, waar uit onderzoek maatregelen aan zijn toegekend, omdat deze betrekking hebben op 1 enkele leefruimte. In de andere leefruimte wordt wel overlast ervaren, al wordt de binnenwaarde niet overschreden.
4. De maatregelen van stap 1 worden, naast de maatregelen van stap 2 en stap 3, alsnog uitgevoerd.
5. Om de inzet van alle maatregelen aan de woning zo effectief mogelijk te laten maken, wordt een adviseur ingezet om bewoners te helpen de juiste keuzen te maken uit de lijst met maatregelen.
6. De beschikbare middelen van het Ministerie van I&W biedt een unieke kans om op deze manier maatregelen te treffen tegen overlast van geluid, zonder dat we gehouden zijn aan de strikte regels conform de Wet geluidhinder, zoals dat bij formele geluidsaneringen gesubsidieerd door het Ministerie van I&W wel het geval is.
7. De aanpak van stap 3 is naar voorbeeld van de aanpak van gemeente Breda. De betreffende bewoners binnen gemeente Breda zijn enthousiast over deze aanpak. Momenteel heeft circa 95% een overeenkomst afgesloten voor het treffen van maatregelen en zijn de eerste budgetten toegekend.

Contra
1. Bij het aanwijzen van de woningen die net onder de norm vallen, wordt een grens getrokken, waarbij wederom woningen net niet aangewezen worden en dus buiten de boot vallen bij deze aanpak. De uitwerking van stap 2, deelname aan Vergroeningsplan kern Zevenbergschen Hoek, biedt wel maatregelen voor een bredere omgeving van HSL in plaats van specifiek aangewezen woningen.

Alternatieven
Eerst stap 2 uitvoeren en daarna van het restant budget stap 3 uitvoeren. Daarmee wordt de realisatie van maatregelen van stap 3 circa 2 jaar later uitgevoerd, terwijl bewoners al vanaf 2015 wachten op maatregelen voor hun woning.

Participatie/Maatschappelijk draagvlak
Deze aanpak van stap 2 en stap 3 is besproken met enkele betrokken bewoners van de aangewezen woningen. Hiervoor zijn de leden van de voormalige werkgroep Value Engineering HSL uitgenodigd en de bewoners die bezwaar hadden gemaakt tegen het besluit naar aanleiding van de onderzoeken in de woningen. Zij zijn per mail benaderd met uitnodiging voor bijeenkomst om de aanpak met elkaar te bespreken. De vertegenwoordiger vanuit de dorpstafel die eerder betrokken is bij dit project is ook bijgepraat over deze aanpak. Daarnaast is deze aanpak ambtelijk met het Ministerie van I&W afgestemd. Alle benaderde partijen hebben aangegeven achter deze aanpak te staan.

MOERDIJK

Financiële consequenties

Dekking
De uitvoering van deze aanpak wordt volledig gedekt door het restant van de beschikbaar gestelde middelen van het Ministerie van I&W: project Geluidsmaatregelen HSL-Zuid.
Beschikbaar gesteld: € 868.000 (= 1 mln excl. BTW)
Restant 2023 na uitvoering stap 1: € 809.000 (excl. BTW)
Inzet voorstel aanpak (bedragen excl. BTW):
€ 30.000 fase 1: begeleiding en uitvoering van maatregelen (grove raming)
€ 100.000 fase 2: deelname aan Vergroeningsplan kern Zevenbergschen Hoek
€ 28.500 fase 3: advieskosten voor 57 woningen (€ 500 / woning)
€ 627.000 fase 3: maatregelen voor 57 woningen (€ 11.000 / woning)
€ 23.500 onvoorzien (mogelijk valt fase 1 hoger uit)
€ 809.000

Subsidieverwerving
Reeds budget beschikbaar gekregen van het Ministerie van I&W

Communicatie

- Na instemming van de raad, zullen de aangewezen woningen een uitnodiging ontvangen met uitleg over de aanpak van stap 3.
- Op verzoek van de betrokken bewoners zal er uitgebreid gecommuniceerd worden over deze aanpak binnen de kern Zevenbergschen Hoek.
- Voor het opstellen van het Vergroeningsplan kern Zevenbergschen Hoek, zullen ook de bewoners met name vlakbij de A16 uitgenodigd worden om mee te denken over de invulling van het groen.

Realisatie: risico's, planning, evaluatie en duurzaamheid

Risico's

1. De invulling van het beschikbare budget kan bezwaar oproepen bij de woningen die niet zijn aangewezen om hiervoor in aanmerking te komen. De eerste groep van 11 woningen zijn aangewezen door het Ministerie van I&W met onderbouwing. De tweede groep van 46 woningen zijn aangewezen in het advies van OMWB met onderbouwing. Hier vallen we op terug, mocht er formeel bezwaar worden gemaakt tegen deze aanpak.
   Om deze aanpak te kunnen uitleggen blijven we daarnaast zo dicht mogelijk bij de voorgeschreven regels conform de Wet geluidhinder en stellen we de volgende voorwaarden:
   - Er worden enkel maatregelen vergoed uit de erkende lijst met maatregelen (zie bijlage Aanpak stap 2 en stap 3 maatregelen HSL). Dit zijn maatregelen die ook worden toegepast bij formele geluidsaneringen;
   - Het beschikbare budget per woning voor het uitvoeren van maatregelen staat ook in verhouding tot de uitvoering van een formele geluidsanering. Hierbij is ruimte voor aanpak van overlast in enkele ruimten, niet het gehele huis inclusief de geluidsluwe kant;
   - De maatregelen kunnen enkel worden ingezet voor een woning, niet voor bijgebouwen zoals een garage;
   - Om in aanmerking te komen voor het budget voor de maatregelen dient vooraf een overeenkomst met offerte te worden ondertekend met gemeente Moerdijk en achteraf foto's en factuur als bewijs te worden ingediend;
   - Het budget wordt pas na uitvoering van de maatregelen uitbetaald.
   - Dit aanbod blijft 2 jaar van kracht, daarna vervalt het aanbod.
   - Binnen deze 2 jaar kan per woning eenmalig een overeenkomst worden afgesloten en het budget worden aangevraagd.

2. In het verleden is door enkele omwonenden bezwaar gemaakt tegen het besluit van het college om geen geluidswerende maatregelen te vergoeden. In beroep heeft de rechtbank echter aangegeven dat in dit geval geen sprake was van een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit. Om deze reden is er nu dan ook voor gekozen om deze vergoeding door middel van een privaatrechtelijke overeenkomst vorm te geven. Over (de nakoming van) deze overeenkomst kan privaatrechtelijk geprocedeerd worden. Het besluit van het college om de overeenkomst aan te gaan is wel een besluit in de zin van de Awb maar hiertegen kan op grond van artikel 8.3 lid 2 Awb geen bezwaar of beroep worden ingediend.

3. De invulling van het groen wordt opgenomen in het Vergroeningsplan kern Zevenbergschen Hoek. Dit plan dient nog ter besluitvorming te worden voorgelegd, aan de raad. Indien de raad daarmee niet kan instemmen, zal alsnog een apart groenplan worden opgesteld voor de invulling van stap 2. Daarmee zal de realisatie vertraging oplopen.

Planning
Stap 2: In 2023 wordt het Vergroeningsplan kern Zevenbergschen Hoek opgesteld in overleg met betrokken bewoners. Begin 2024 zal dit plan goedkeuring aan de raad worden voorgelegd. De start van de uitvoering staat gepland in het plantseizoen Q4 2024/ Q1 2025.
Stap 3: Na instemming van de raad met deze aanpak zullen de bewoners van de aangewezen woningen een uitnodiging ontvangen. Deze krijgen vervolgens 2 jaar de tijd om hiervan gebruik te maken. De bewoners van woningen, waaraan reeds een maatregel was toegekend, krijgen deze maatregel nogmaals aangeboden. In de periode 2024-2025 zal stap 1 en stap 3 worden uitgevoerd, waarbij enkele maanden voor afloop de woningen die nog niet hebben deelgenomen een herinnering van het aanbod zullen ontvangen.

Evaluatie
In 2026 kan uitvoering van alle stappen worden geëvalueerd en het restant van het budget worden bepaald. Indien dit restant groter is dan € 50.000, zal opnieuw een voorstel aan de raad worden voorgelegd voor de inzet hiervan. De inzet van het restant zal ten allen tijden worden afgestemd met het Ministerie van I&W, betrokken bewoners en het college van B&W.

Duurzaamheid
Bijkomend voordeel van het uitvoeren van geluidwerende maatregelen aan woningen is dat daarmee de woning ook beter wordt geïsoleerd en er dus energie wordt bespaard bij het verwarmen van de woning.

Bijlagen:
1. Aanpak stap 2 en stap 3 maatregelen HSL Zevenbergschen Hoek
2. Kader keuze woningen ‘net onder de norm’ Zevenbergschen Hoek, OMWB
3. Brief Ministerie gelden t.b.v. HSL Maatregelen d.d. 04-07-2019

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen met de griffier via telefoonnummer 0168-373414 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 19 september 2023

Burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

ir. J.C. Slagboom A.J. Moerkerke

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van 2 november 2023

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19-09-2023;

overwegende dat:
We inzetten op het terugdringen van de overlast veroorzaakt door de HSL in Zevenbergschen Hoek, met name bij de woningen die uit onderzoek door Ministerie of OMWB zijn aangewezen.

gelet op:
De brief van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, waarin de uitgangspunten van de besteding van het beschikbaar gestelde budget is vastgelegd.

BESLUIT

1. In te stemmen met de aanpak van stap 2 en 3 voor de inzet van maatregelen tegen overlast van de HSL in Zevenbergschen Hoek.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 2 november2023,
de griffier, de voorzitter,

H.M. Vonk-Schenkel A.J. Moerkerke